

Curierul

Imoralitatea fiscală

În pătorești și profesii ritmului nou, în dorința lor de a ne scoate din ghiarele mizeriei actuale, au deschis un războiu crâncen în contra funcționarilor publici și particulari. De doi ani de zile se amputează salariile noastre mizerabile, iar în prezent ni se pregătește o nouă pedeapsă, parcă noi am fi vinevați că visticierii țării ajung atât de scălățuți. Ritmul nou, vrea să completeze golurile bugetare produse de incapacitatea și imoralitatea guvernărilor, rupând din bucată de pâine a bietului funcționar! Situația e destul de paradoxală. Ce ai spune de exemplu: când proprietarul unei mașini, răsturnat într'un șanț, ar lovi cu ciomagul în piesile mașinei și n'ar pedepsi pe conducătorul incapabil ce a distrus-o? Dacă bugetul țării a fost secătuit de atâtea regii autonome, de atâtea grase diurne parlamentare și pentru timpul de vacanță, de atâtea mașini, banchete, inaugurări și festivități; dacă prădătorii avutului public au umplut hâncile elvețiene cu bani țării noastre, apoi tot noi suntem vinovați? Tot noi să plătim gloaba??? Aceasta-i imoralitate? Și de ce se năpustesc asupra noastră? Pentru că situația noastră e legată în lanțuri de stat.

Impozitele le plătești cu trei patru luni înainte, iar salariul îl primești la 4 și 5 luni după.

Vorba veche: În calul care trage mai tare, în acela lovești cu bicul mai zdravăn. Când un domn senator a cerut ca membrii biroului senatului să renunțe la diurna de 400 lei pe zi din timpul vacanței — adică când nu lucrează — s'a exclamat de cei în drept: „Imposibil!” Deducția s'a ridicat. Cuiosă imoralitate! Din curba de 15% ce ne așteaptă pe anul viitor, le vom plăti noi aceste diurne! Vom plăti cu banii câștigați în sudori de sânge! Înainte însă de a ni se amputa salariile, înainte de a ne lua dreptul la gradapi și la avansări câștigate prin diferite examene, moral ar fi să cetim și noi în monitorul oficial ca se legitimează și acestea: 1) Repatrierea capitalului românesc de pe la băncile din străinătate, 2) Scoaterea la iveală și punerea lui în circulație a capitalului laș, ascuns ca talantul în pamânt, 3) Rotunjirea salariilor mari, 4) Destinarea automobilelor de pe la diferite instituții publice, rămânând numai strictul necesar, 5) Înlăturarea diurniștilor, minozaurilor și clientelei politice, 6) Eficacitatea vieții și 7) Un control sever asupra averii publice, iar ca un corolar al crizei în care ne găsim astăzi, toată lumea să ia parte la jertfă, tot să se sacrifice pentru binele țării și atunci cu dragă inimă vom rupe pâinea din gura copilor pentru salvarea patriei. Dar nu înțelegem ca în timp ce unii se intoxica prin supraalimentație și ai rează acumulând în pradă milioane, alții să moară de inaniție, iar copiii lor să rămână pe drumuri!

Preot M. Gavrilăscu

Ceții și răspândiți

Ziarul Avântul

Singurul ziar creștinesc din județul Neamț

Scris în întregime de profesorii secundari din localitate.

VREMURI GRELE

E de văzut dacă deșteptăciunea potrivită științelor matematice, abstracte sau aplicate, este mai adâncă decât o dialectică națională extramatematică. În cel mai bun caz, punctul de vedere e diferit, și nu se pot compara. Una e interpretativă prin excelență, nu trece un cult al amănuntului și al meticolozității. Cealaltă e mai mult deductivă, iubește perspectiva și profetia. Una constă într-o perfecționare instrumentală, profesând un fetișism al simbolului și formulei, — ceiace aduce o scutire a efortului mintal Cealaltă prinde fulgerele din văzduh, le țese într-o clipită.

Una e rutinară. Cealaltă e creatoare. Una e calculată și prevăzută. Cealaltă e spontană...

Din spirit de imparțialitate, le-am rânduit pe amândouă la cămașă și s'au dovedit, pe apa politică și economică, plutăși la fel de candidi. Și una și alta, fie că meditează pe canapea cu mâinile sub cap, fie că așteaptă cu slăruință în laborator ca doi atomi să se combine spre a da o moleculă nouă, au ca obiect viața noastră — abstracțiune sau cadavru. Nu viața vie, omenească. Mai ales, nu viața socială. Politica, adică conducerea unei țări înăuntrul ei și înafară în cadrul

altor țări, este mai mult o artă de îndelungă observație și experiență.

O acțiune de eroziune cotidiană cu realitatea versatilă. Politicianul, față de o mulțime neorientată pe deplin în drepturile, datoriile și prevederile ei, trebuie să fie un bigot al sincerității, și al cinstei care de altfel e implicată în cea dintâi.

Un conducător trebuie să fie un vizionar, spre deosebire de cel condus care n'are nevoie să vadă, în acest caz, mai încoace de ziua de mâine. Cine a prevăzut, bunăoară, criza? Nimeni. Chiar dacă a prevăzut-o cineva, n'a avut țaria spirituală să creadă în realitatea ei.

După război, timp de huzureală, toată lumea a umblat legată la ochi, fiindcă jucă banul. Țăranul nostru, boem incorigibil, este salvat de un fatalism zămbitor al alternativei. „După nere e senin — după dragoste, suspin...”

Însă economistului și politicianului nu le este permis să cânte ca greurul. Nimeni nu se mai îndoaie azi ca știința economică e o știință falimentară. Chiar din rădăcină. Aurul s'a dovedit a fi un etalon vicios și părtinitor. Singura monedă eficientă ar fi capacitatea națională de muncă in-

dividuală, a fiecărei țări. Soluțiile economice ale specialiștilor cari știu și toacă'n cer, s'au potrivit întotdeauna ca nuca'n perete. Pe de alta parte, politica vărâtă în ocupația și preocuparea țăranului l'a umplut de brânză. Ea a sporit cu o unitate motivele de discordie în lumea pașnică de altădată a satelor.

Ambiție, patimă, ură — toate gratuite, platonice, inutile și inconștiente. Însă, omul face politică. Asta e. Vulpile politice, cărora în opoziție sau la alegeri le umblă gura ca meliș, odată ajunse la putere și îndată ce prind la unghie și său la rarunchi, devin invizibile. Iar bietul țăran rămâne înainte să facă umbră nefolositoare pământului, victimă a unor soluții turcești și a unei administrații cu topuzul.

Foamea și mizeria sunt sfătuitori și fermenti răi. Răbdarea e un arbore cu rădăcinile amare, dar cu fructele foarte dulci — recomandă un proverb arab. Însă țăranului i s'a acrit de această botanică arabă. Seismograful social începe să înregistreze. Cum înțenia țăranului e solicitată greu. Cei ce și vor spăla mâinile, nu știu zău asupra cui vor arunca sângele...

Vasile Dornăanu

UN CITITOR MOJIC

Lucru ciudat ce ar trebui să dea de gândul celui ce ar vrea să tragă o diagramă optimă în masa cititorilor români: cuconul Calistrat Hogas nu mai este citit cu toată înțelegerea și plăvia, nici chiar în părțile obârșite sale. E drept că volumul său de drumeție pe la mănăstiri și în munții Neamțului, pe care l'am luat dintr-o bibliotecă publică, e foarte hărănit, șios și plin de însemnări cu fel de fel de creioane, ceace dovedește că a trecut prin multe mâini; dar la o cercetare mai de aproape s'ar putea vedea că nici una din însemnările făcute printre rândurile tipărite nu-i înțelegătoare și că semnele de întrebare sau de mirare răsar în marginea câmpului de slove ca niște scai porcești.

Știi, de pildă, unde a înțeles să fie nedumerit și să pue semn de întrebare, cu creion chimic, unul din lecturi trecuți în con-

dica bibliotecii, deci în rândul celor cari cel puțin pe calea asta intră în legătură cu Apollo?... Chiar în marginea textului unde cuconul Calistrat zice așa: „Gebeaua?... gebeaua e un fel de mers armenesc, adică împroștiat și legănat: merge fără să salte, rari cai merg la gebea!” E vorba de mersul lin ca unda al Pisicuții, vestita iapă a drumețului cel chinovat care ar fi trebuit să amintească acestui celitor zorit de buesul bășicat de care vorbește Caragiale în Hanul lui Mânjoală. Și, în loc să moale plaiuasul în gură și să pue un semn de întrebare, mai bine vâra nasul într'un dicționar de cuvinte rare românești.

Dar grozăvia cea mare, fapta care ar trebui pedepsită cu fiare înroșite în foc, sau cu acea Schandestein (piatra ocări) legată de gât, de pe vremea torturii medievale, e următoarea:

Deasupra titlului Floricea, icoana celei mai curate și mai săgălnice iubiri, și poate cea mai măiestră bucată a lui Hogas — un cititor prost și mojic a scris cu creion negru un alt titlu, obscen. Negreșit, cuvintele în sine n'au nimic rău dacă lipsește gândul josnic; și Shakespeare a pus în brațele Ofeliei flori cu nume englezești, care ar face să roșească pe oricare domnișoară dela noi. Grozav e însă că un om ne-credincios a culezat să pună mâna pe o carte ce nu era de nasul său, asemenea belciugului de aur în râul porcului.

Latinii ziceau că și cărțile au ursita lor. Se poate. Dar eu, dacă l-aș dovedi pe cel care și-a putut închipui că poate murdări un lucru etern cu plaiuasul, i-aș sui gâtul sau, așa cum zicea Montaigne despre elevii proști. Laș băga rânduș la o plăcintărie.

JOACHIM BOTEZ

Conferința d-lui E. Bucuță

la Casa Națională

O interesantă și de actualitate conferință la Casa Națională din orașul nostru a fost Duminica trecută.

Subiectul „Despre Turism” sau „Turismul ca o nouă bogăție” dezvoltat de D-l Em. Bucuță, directorul „Educației poporului” a fost potrivit și parcă la timp nimerit, pentru a întări curajul asociației de turism din localitate abia întripată în jurul Casei Naționale.

D-l conferențiar, bun cunosător al mișcărilor de acest fel în celelalte țări și fiind membru activ și propagandist al asociației de turism din România, ni-a dat mai mult ca o conferință, aproape un studiu din această materie.

Turismul pornit din lumea anglosaxonă s'a întins și în celelalte țări, asociațiunile cât și interesul modificându-se după țări și caracterul național. Astfel din inițiativa societăților franceze a luat naștere Turing clubul automobilistilor cu extensiune în toată Europa, până în Turcia asiatică, cu scopul cunoașterii pământului, a frumuseților naturii prin mijloacele ușoare și comode de transport ale automobilului.

În lumea germană, ca și în toată partea nordică a Europei, cuprinzând și lumea anglosaxonă s'a înțeles cunoașterea naturii printr-o viață mai apropiată și mai direct în contact cu natura și cu mijloace mai simple de trai. Este

un înțeles mai aspru după firea acestor popoare nordice.

Astfel de societăți au început a lua naștere și la noi. Ba, există o asociație de turism a sașilor din Sibiu, care are o vechime de mai bine de 50 de ani.

Desa punându-și întrebarea dacă la noi ar putea lua un avânt o asemenea mișcare, găsește că sunt condițiuni prielnice: 1) O țară care cuprinde toate variațiunile de forme: șes, deal, munte în toate nuanțele. 2) Situația țării noastre în drumul spre orient. 3) Dunărea, fluviu mare, navigabil, cu bălți și o deltă bogată în viață animală.

Din timpurile cele mai vechi, pe aici au fost drumurile negustorilor și trimșilor împărăților, încât s'ar putea scrie o istorie a neamului nostru din scrierile și impresiile lor (cum a făcut d-l N. Iorga).

Astăzi suntem vizitați de diferite societăți și oameni de știință tocmai pentru bogăția și variațiunea ter-

Mișcarea

corpului didactic

Agitația corpului didactic nu e ceva nou căci de cinci ani încoace luptă dascălimea pentru revendicările sale drepte și măritate. Nici un corp de funcționari n'a fost atât de neglijat ca cel al corpului didactic. De cinci ani încoace se perindă guverne și nici unu n'a luat măsuri să îndrepteze aceste nedreptăți.

Toți funcționarii au fost încadrați în noua lege de armonizare a d-lui M. Manolescu, numai dascălii au rămas afară de lege. Ar fi puțin patriotic și moral, atunci când criza a ajuns acută și atât de grea, să aibă acest corp select preocupat uni de ordin moral. Totuși și acum sunt dascăli idealști, nu cu nici o scutire de sarcină decât dispariția aceluia act nedrept care s'a făcut de cinci ani încoace, ținându-i departe de legea armonizării.

Situația corpului didactic e foarte tristă. Astăzi, când încă nu s'a aplicat noua curbă, ajunge leaful unui învățător începător cu cea a unui ușier sau portar, care mai primește casa, lemne și luminat. Leaful unui profesor suplinitor e atât de mare ca și cea a unui plutonier-major, care mai are imbrăcămintă, lemne și 2 pâini pe zi. Iar după aplicarea curbei dela 1 Ianuarie nu ajunge profesorul titular universitar fără gradatie la 11.000 de lei, iar cel agregat la 8.500 de lei. Ce muncă titanică a depus acest om, câte ceasuri de noapte dedicate științei și culturii? Câte lucrări științifice și ce mizerabilă salarizare!

Profesorul universitar, cel secundar și învățătorul sunt apostolii în adevăratul sens al cuvântului, cu toate acestea un apostol la fel ca cel din primele trei veacuri ale creștinismului, e imposibil. Și dacă se da astăzi lupta din partea corpului didactic, atunci nu sunt numai revendicări de ordin material ci mai mult cele de ordin moral și chestiuni de prestigiu și demnitate. Rupt, împovărat de griji zilnice și descurajat nu va putea dascălul să propovăduiască cuvântul de dreptate, lumină și învățătură și atunci, să nu ne mirăm când se va crește o generație slabă din punct de vedere moral și intelectual.

Când a fost vorba de magistru și-au adus aminte guvernării noastre de proverbul latin, pe cât de vechi atât de adevărat.

continuare în pag. 11-a

melor de viață.

Turismul e o bogăție, nespusă fluctuațiunilor celorlalte bogășii materiale, fiind izvorâtă dintr-o necesitate sufletească: dorința de a ști, curiozitatea și nevoia de a se recrea. Alte țări și-au creat un izvor de venituri însemnat: Elveția de multă vreme, Franța în urma războiului cu teatrul luptelor și Italia nouă fascistă.

În jurul nostru celelalte țări au început a se îngriji de această propagandă, în special Iugoslavia creindu-și drumuri bune și poduri peste Dunăre.

Totuși țara noastră nu și-a pierdut importanța ei de țară de trecere. Țările nordice, Polonia, Norvegia, Suedia, Finlanda etc., își trimit produsele pela noi spre Orient sau spre Sud.

Vom putea profita din această situație, dacă vom ști să ne facem drumuri bune, poduri peste Dunăre.

continuare în pag. 11-a

